

KAPITEL X

Acta 28: Skillelinien og Israels tilsidesættelse.

Det bør sig, at vi omhyggeligt ser på dette kapitel i Acta, om vi dog måtte erkende, at det er her - og *ikke* pinsedag - vi finder den skillelinie, der er af betydning for os idag. Her er det, Israel som nation sættes tilside; hvor olietræet, sammen med det indpodet derpå, hugges om; hvor Israels håb udskydes; hvor bevismæssige mirakler og gaver, der hører tjenesten vedrørende det jordiske Kongedømme til, kommer til ende; hvor Gudsfrelse sendes til hedningerne; og hvor Paulus bliver Jesu Kristi fange for os hedninger. Her er det Kristi Legemes kirke tager sin begyndelse.

Det første Paulus foretager sig i Rom er, at han "sammenkaldte de fornemste iblandt jøderne" (17) til hvem han siger:

"I mænd, brødre! uagtet jeg intet har gjort imod vort folk eller de fædrene skikke, er jeg fra Jerusalem overgiven som fange i romernes hænder (jvf. Acta 21:11), og disse ville efter at have forhørt mig løslade mig, efterdi der ikke var nogen dødsskyld hos mig. Men da jøderne gjorde indsigelse, nødtes jeg til at skyde min ind under Kejseren, dog ikke som om jeg havde noget at anklage mit folk for" (17-19).

Israel er stadig "mit folk" og Paulus tiltalte disse "fornemste iblandt jøderne" som "mænd og brødre": en titel, som (jvf. Rom.9) tilhørte Israel efter kødet. Den store ændring, hvorved "de to" (jøder og hedninger) var blevet skabt til "et nyt menneske", var endnu ikke blevet proklameret og Israel *som nation* stod stadig foran Gud (det undrer ikke dem, der har lært at holde af Skriften, at tiltalen som nævnt forekommer i Acta ialt 12 gange, hvilket tal er stærkt forbunden med Israel).

Apostelen erklærede, at han "intet har gjort imod folket eller de fædrene skikke", hvorved han mener *Israel* (jvf. Acta 13:17), ligesom ordet "skikke" ikke må forstås for overfladisk, jvf. Acta 15:1, hvor der er tale om at lade sig "omskære efter Mose skik". Paulus befandt sig i de nuværende omstændigheder netop fordi han havde søgt at gendrive anklagen om, at han lærte

"alle jøderne ude iblandt hedningerne at falde fra Moses og siger, at de ikke skulle omskære børnene, ej heller vandre efter skikkene" (21:21).

Tværtimod handlede Paulus op til dette tidspunkt således - som også de ældste i Jerusalem sagde til ham - at alle ville erkende

"at det, som de have hørt om dig ikke har noget på sig, men at du også selv vandrer således, at du holder Loven" (21:24).

Alene dette faktum lader iøvrigt kun to muligheder åbne: enten vandrede Paulus således i Acta-perioden og holdt Loven; eller også gjorde han ikke. Hvis han gjorde - som Skriften siger og det tror vi - hvorledes kunne da sandheden om Hemmeligheden vedrørende Kristi Legemes kirke have været bekendtgjort i løbet af Acta-perioden (jvf. f.eks. Kol.2:16-17, 3:10-11).

Paulus havde intet gjort imod "skikkene de fædrene" (ordret). Hvem henviser disse ord til? I synagogen i Antiokia sagde Paulus:

"Og vi forkynde eder den forjættelse, som blev given til fædrene, at Gud har opfyldt denne for os, deres børn, idet Han oprejste Jesus" (Acta 13:32-33).

I Romerbrevet 9:3-5 finder vi følgende:

".....mine brødre, mine frænder efter kødet, de, som jo ere israelitter, hvem Sønneudkåelsen og Herligheden og Pagterne og Lovgivningen og Guds tjenesten og Forjættelserne tilhøre, hvem Fædrene tilhøre, og af hvem Kristus er efter kødet.....".

Det turde være indlysende, at det stadig er *Israel*, der her er i forgrunden, hvilket straks fremhæves af Pauli ord til jøderne:

"Af denne årsag (eftertrykkeligt) har jeg altså ladet eder kalde hid for at se og tale med eder; thi for ISRAELS håbs skyld (eftertrykkeligt) er jeg sluttet i denne lænke" (20).

I sit forsvar overfor Kong Agrippa sagde Paulus følgende (idet eftertrykkene i den græske tekst - ifølge Rotherham ¹⁾ - er følgende):

"Og nu for håbet på denne forjættelse, som er givet af Gud til vore fædre, står jeg her og dømmes - til hvilket (håb) VORT TOLVSTAMMEFOLK - tilbedende med intensitet nat og dag - håber at nå frem til: - vedrørende hvilket håb jeg anklages af jøder, O konge".

Dette håb var intet andet end fuldkommelsen af det Guds løfte til Israel, som også var det brændende spørgsmål for apostlene i Acta 1:

"Herre, oprette Du på denne tid Kongedømmet igen for Israel?"

Det er dette håb, som Peter henviser til i Acta 3:19-26. Derom havde også Paulus skrevet til menigheden i Rom, nemlig vedrørende deres håb, som var Israels håb:

"Jeg siger nemlig, at Kristus er bleven Tjener for omskærne for Guds sanddruheds skyld for at stadfæste forjættelserne til fædrene, men HEDNINGERNE skulle prise Gud for Hans barmhjertigheds skyld, som der er skrevet:

"DERFOR vil jeg bekende Dig iblandt hedninger og lovsynge DIT NAVN".

Og atter siges der:

"Fryder eder, I hedninger, med Hans folk!"

Og atter:

"Lover Herren, alle hedninger, og alle folkene skulle prise Ham".

Og atter siger Esajas:

"Komme skal Isajs Rodskud, og Han, Der rejser Sig for at herske over hedninger; PÅ HAM skulle hedninger håbe (*elpizō*)".

Men DET HÅBS GUD (*elpis*) fylde eder med al glæde og fred, idet I tro, for at I må blive rige i håbet ved hellig ånds (*pneuma hagion*) kraft (*dunamis*)" (Rom.15:8-13; eftertryk ifølge Rotherham).

Pauli Skrift-citater (nogle af dem fra LXX) vedrører ISRAEL; indtil dette tidspunkt i Acta 28 var hedningernes håb uløseligt knyttet til *Israel*, jævnfør venligst konteksten i de ovenstående citater fra Psalmerne og Es.11:10. Ydermere var dette håb forbunden med "hellig ånds kraft", Lige fra det første kapitel i Acta til tidspunktet for Israels tilsidesættelse er der dette håb om Israels genoprettelse og Herrens (mulige) Genkomst foran os. Men -netop fordi en Kaldelse efterfølgende åbenbares gennem den fængslede Paulus - bliver det nødvendigt senere at *bede* om, at Kirken måtte "kende, hvilket det håb er, som Han kaldte eder til".

På den aftalte dag kom jøderne i Rom da til Paulus i hans herberge og

"for dem forklarede han og vidnede om Guds kongedømme og søgte at overbevise dem om Jesus, både ud af Mose Lov og af Profeterne" (23).

Paulus dels "forklarede" (*ektithēmi*: egl."udsatte eller udlægge") udfra Skriften, således som han altid gjorde (1.Kor.15:3-4, Acta 9:22, 17:2-3); dels "vidnede" han. Ordet er *dia-marturomai*, idet prefixet *dia* betegner gennemgåenhed og fuldstændighed, f.eks. "gennem-vidnede". Igen udviser Skriften Sin betagende sammenhæng: for i Acta 23:11 læser vi, hvorledes Herren åbenbarede Sig for Paulus og sagde:

"Vær frimodig, thi ligesom du har vidnet (*dia-marturomai*) om Mig i Jerusalem, således skal du vidne OGSÅ I ROM" (eftertryk iflg. Rotherham).

1) Eftertrykkene, som de er givet hos J.B.Rotherham: "The Emphasized Bible" i overensstemmelse med det hebraiske og det græske, vil blive markeret som følger:

Kursiv: mindre eftertryk, der typisk leder op til det efterfølgende.

Fed skrift: eftertryk.

Store bogstaver: DECIDERET EFTERTRYK.

Her i Acta 28:23 finder vi opfyldelsen i Rom. Herren havde ydermere sagt (i 23:11), at Paulus skulle vidne om (ordret): "tingene vedrørende Mig (peri emou)"; og vi finder, at Paulus i Rom søgte at overbevise jøderne "vedrørende Jesus" (peri to Iesou; egl. "Den Jesus"). Og dette gjorde Paulus "ud af Mose Lov og af Profeterne". Hermed skulle det være tydeligt, at vi i Acta 28 her *stadig* befinder os indenfor den begrænsning, der er indeholdt i:

"intet.....udover det, som både Profeterne og Moses have sagt skulle ske".

Dette var definitionen på Pauli vidnesbyrd i Jerusalem (Acta 26) vedrørende det, han havde prædikeret "indtil denne dag". Da Herren i åbenbarelsen i Acta 23 siger, at Paulus skulle vidne i Rom, *ligesom og således som* han havde vidnet i Jerusalem, så er dette Pauli vidnesbyrd overfor jøderne i Rom nødvendigvis inkluderet i udtrykket "intet.....udover det, som både Profeterne og Moses have sagt skulle ske". Derfor finder vi da også, at Skriften omhyggeligt gør opmærksom på, at Pauli vidnesbyrd, hvorved han søgte at overbevise "vedrørende Den Jesus", var "ud af Mose Lov og af Profeterne".

Pauli udlægning eller forklaring og vidnesbyrd var to-foldigt. Det handlede om "Guds kongedømme" og det var "vedrørende Jesus"; hvad vi end måtte forstå ved udtrykket "Guds kongedømme", så viser Pauli forklaring her, at

- 1) Det var at finde i Moses Lov og Profeterne.
- 2) Det var tæt forbunden med Israels håb.
- 3) Det var tæt forbunden med de Gammel Testamentelige Skrifter vedrørende Jesus.¹⁾

I Acta ser vi, at Herrens lære i dagene efter Hans opstandelse opsummeres med:

".....talte om de ting, der høre til Guds kongedømme" (1:3).

I logisk tilknytning dertil benyttede apostlene lejligheden til at spørge, om Israels genoprettelse ville finde sted på "denne tid"; lad os iøvrigt bemærk, at den danske tekst: "som de nu vare forsamlede", ordret kunne udtrykkes som følger: "de, derfor (oun; d.v.s. med det implicitte formål at stille netop dette spørgsmål) sandelig (mēn) værende kommet tilsammen, spurgte Ham.....etc."

Paulus havde også tidligere "overbevist" om det, som hører til Guds kongedømme (Acta 19:8) og havde opsummeret sin tjeneste i Acta-perioden med ordene

"gik om og prædikede Kongedømmet";

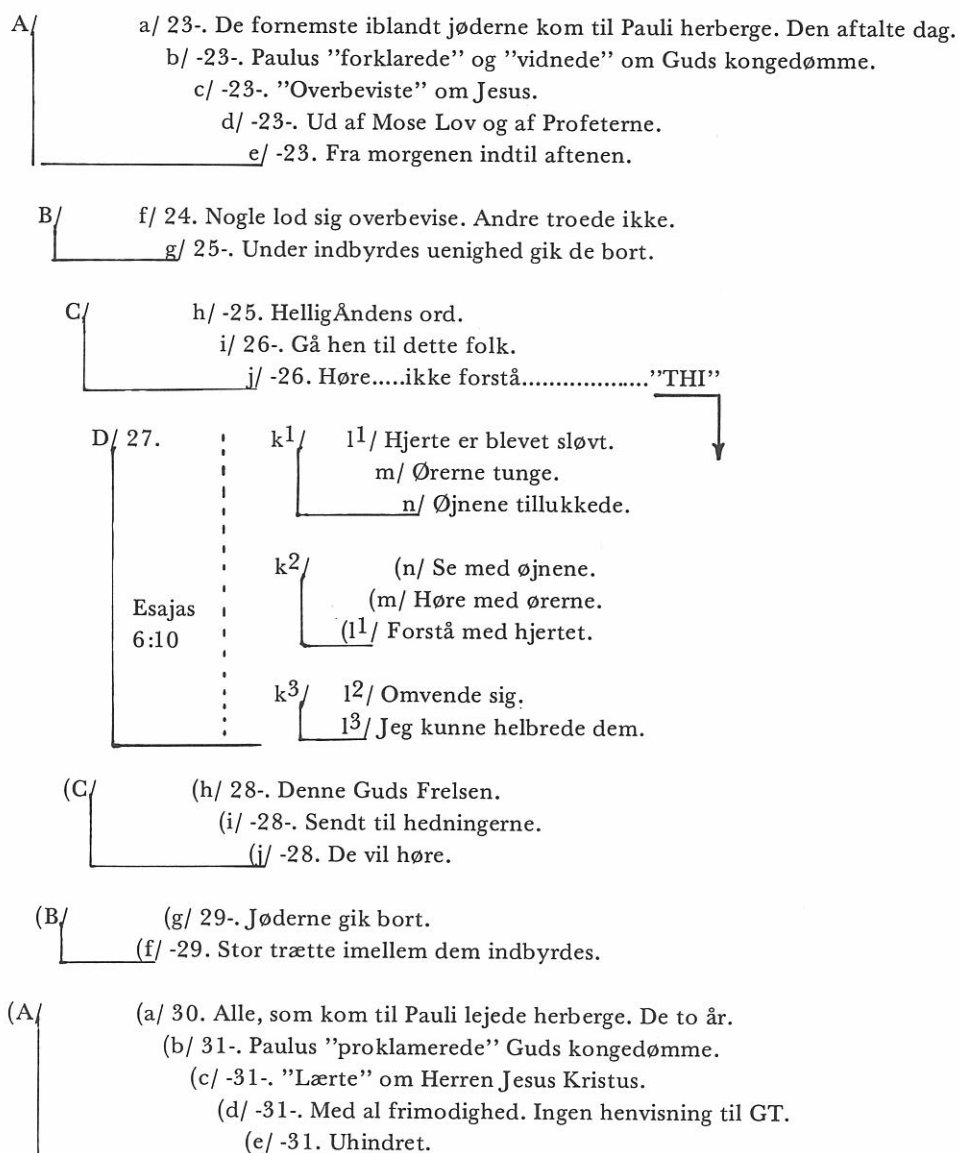
han - med andre ord - "vidnede både for jøder og grækere om omvendelsen til Gud og troen på vor Herre Jesus Kristus", idet han også derved forkyndte "hele Guds råd" (Acta 20:21,25,27).

Det er derfor tydeligt, at hvis apostelen kan sige, at hans lære var "intet.....udover det, som både Profeterne og Moses have sagt skulle ske" (26:22), så må vi forstå hans brug af betegnelsen "Guds kongedømme" således, at den inkluderer den genoprettelse af det jordiske Kongedømme, som var en del af Israels håb.

Men udtrykket er ikke begrænset hertil, for åbenbaringen af Hemmelighedens Administration er også inkluderet i "Guds kongedømme" (jvf. f.eks. Kol.4:11). Tydeligvis refererer "Guds kongedømme" (modsat det mere begrænsede udtryk "Himmelens kongedømme") til den alt-omfattende suverænitæt, som indbefatter alle de forskellige velsignelses-sfærer, de forskellige Kaldelser og alle slags arv. Når vi søger retteligen at dele Sandhedens Ord og prøve de ting, der er forskellige, må vi således nøje undersøge og observere de forskellige under-inddelinger, der er i dette alt-omfattende Kongedømme; og vi må holde os for øje, om det f.eks. er Kristi Legemes kirke, Israel, eller Bruden, vi har med at gøre. Forudsætningen for en sådan rettelig delen af Ordet er naturligvis, at vi er overbevist om Skriftens fuldstændige inspiration og følgelig ufejlbarlighed (2.Tim.3:16), hvorfor vi accepterer HelligÅndens sprogbrug som både fuldstændig eksakt og meningsfuld.

- 1) Det burde måske have været sagt tidligere, men skal i alle tilfælde fremhæves nu, at den Skrift-mæssige forståelse af Kongedømmet er uløseligt knyttet til og forudsætter tilstedeværelsen af *Kongen*, nemlig Herren Jesus Kristus Selv *in personam*. Derfor er det et væsentligt element også i proklamationen overfor Israel, at Herren er *opstanden* og at det er "Den Selvsamme Jesus", Der vil komme igen i Herlighed.

Men før vi fortsætter, bør vi se strukturen for hele dette afsnit: Acta 28:23-31.



Balancen i strukturen er selvindlysende. Læseren bedes studere denne og ligeledes notere den tydelige kontrast mellem "dette folk" og så "hedningerne, og de dermed forbundne kontraster: "Hellig-Åndens" (to hagian to pneuma) ord - "Guds" frelsen; "Gå" - "Sende"; "dette folk"(Israel) - "hedningerne"; Jøden, der "hørte.....men ikke forstod" - Hedningerne, der ville "høre".

Vi har set, at Israels håb - med de dertil knyttede vidnesmæssige og bevismæssige mirakler og hellig ånds gaver - fortsætter hele vejen igennem Acta-Administrationen indtil det sidste kapitel. Ligeledes har vi berørt (og vil efterfølgende mere grundigt demonstrere dette), at Paulus associerede sig selv og "sine" hedningetroende med dette håb og Kongedømme. Vi skal allerede her bemærke (idet vi senere går nærmere ind på den Skriftsmæssige begrundelse herfor), at dette Israels kongedømme har to sfærer: een jordisk og den anden himmelsk; og det er med den himmelske sfære (der også vedrører den hellige troende "Rest" af Israel, modsat nationen som helhed), at Paulus forbinder den troende hedning, jvf. f.eks. Gal.3:28,29, 4:26, Heb.3:1, 12:22. Denne himmelske sfære er ikke desto mindre tæt forbunden med den jordiske del af Kongedømmet, som Rom.15:12,13 gør det klart.

Både den "jordiske" og den "himmelske" fase af Acta-Administrationens håb ville indtræde

i forbindelse med Herrens Genkomst i kraft og Herlighed, hvorfor dette - som vi så tydeligt har set - er det gennemgående og umiddelbare håb, der prædikes i Acta-perioden, *ligeså længe som* muligheden for Israels omvendelse stadig står åben. Citatet fra Esajas 6:9-10 betegner imidlertid Israels (temporære) tilsidesættelse: Israel går ind til en "Lo-ammi" ("ikke-Mit folk") periode og håbet om Israels genoprettelse og Kongedømmet dermed, udskydes indtil den tid, hvor Gud igen genoptager Sin handlen med Sit folk og hvor - så at sige - det i Acta 28 afbrudte og udskudte "endetids-program" finder sin fortsættelse.

Allerede i vor første omtale af Es.6:9-10 bemærkede vi (p.78-79), at denne profeti da var *ifærd med* at blive "fyldt op". Her i Acta 28 *er* disse ord fyldt op; og Esajas' ord er ligeledes her, som første gang de citeres, forbundne med en særdeles vigtig kontekst, som vi - trods eventuelle gentagelser - bør se nøjere på.

Esajas-citatet forekommer første gang i Matth. 13. Dette evangelium er, som set, bevidst begrænset i dets formål:

"Går ikke hen på hedningers vej, og går ikke ind i samaritaners by ! Men går hellere hen til de fortabte får af Israels hus" (Matth.10:5-6).

Denne begrænsning er bekræftet i Matth.15, hvor Herren sagde i påhør af den syro-fønikiske kvinde: "Jeg er ikke udsendt (apostellō) uden til de fortabte får af Israels hus¹⁾" (Matth.15:24).

Selvom både en samaritansk kvinde frelstes og en kanaaitisk kvinde velsignedes, ændrer dette ikke det faktum, at hverken Herren eller apostlene var på dette tidspunkt "sendt" til andre end Israel. Denne begrænsning bekræftes også af Paulus i Rom.15:8.

Herrens offentlige tjeneste blev proklameret gennem en række af store mirakler over hele landet. Det Guddommelige formål med disse mirakler indiceres i udbruddet i Matth.11:20:

"Da begyndte Han at skamme de byer ud, i hvilke Hans fleste kraftige gerninger vare gjorde, **fordi de ikke havde omvendt sig**".

Det er tydeligt, at det primære formål med Herrens mirakler var at udvirke Israels omvendelse; men deri slog de fejl. I Matthæus 12 fortsættes afvisningen af Herren: Een "større en Templet", "større end Jonas", "større end Salomon" var iblandt dem, men de kendte Ham ikke (Matth.12:6,41,42). Her ser vi Kristus afvist som Profet (Jonas), Præst (Templet) og Konge (Salomon), hvorefter følger lignelse, hemmelighed og citatet fra Es. 6:9-10 i Matth. 13:14,15. Efter at have hørt lignelsen om Sædemanden, spørger disciplene Herren:

"Hvorfor taler Du til dem i **lignelser**" (Matth.13:10).

Herrens svar (delvis udskudt indtil vers 35, hvor Matthæus tilføjer en Guddommelig kommentar) introducerer for første gang i Nye Testamente ordene 1) Hemmelighed; 2) Verdens grundlæggelse; og 3) Es. 6:9-10. Herren svarede:

"Fordi det er eder givet at kende Himmelens kongedømmes hemmeligheder, men til dem er det ikke givet.....DERFOR taler Jeg til dem i **lignelser**, fordi de skønt seende dog ikke se, og hørende dog ikke høre og forstå ikke heller. Og på dem (er i færd med at) opfyldes Esajas' profeti, som siger:"Med eders øren skulle I høre og dog ikke forstå.....etc." (Matth.13:11,13-14).

I vers 34 og 35 er givet den yderligere forklaring:

"Alle disse ting talte Jesus til skarerne i lignelser, og UDEN LIGNELSE talte Han intet til dem, for at det skulle opfyldes, som er talt ved profeten, der siger:

"Jeg vil oplade Min mund i **lignelser**; Jeg vil udsige det, som har været skjult fra Verdens grundlæggelse" (Matth.13:34,35; alle eftertrykkene i det græske iflg. Rotherham).

1) Udtrykket "de fortabte får af Israels hus" dirigerer læseren hen til 4.Mos.27:16-21. Hele stykket er et billede på Kristus (jvf. at navnet "Josua" er "Jesus" på græsk). Sammenlign Peters advarsel vedrørende Moses' ord: "En Profet skal Herren eders Gud oprejse eder af eders brødre ligesom mig; Ham skulle I høre i alt.....etc." (Acta 3:22-23). Læs ligeledes hele Ezekiels betagende kap.34 om Herren som Israels Hyrde.

Himmelens kongedømmes "hemmeligheder" blev ikke åbenbart før det begyndte at være tydeligt, at Israel ville afvise deres Konge, hvorfor Kongedømmets åbne og synlige forløb ville blive udskudt og en hidtil "skjult" (*kruptō*, jvf. dansk "kryptisk") fase af Himmelens kongedømme ville blive påbegyndt. Den hemmelige fase af Himmelens kongedømmes forløb er tæt forbunden (jvf. iøvrigt lignelserne "vedrørende Himmelens kongedømmes hemmeligheder") med hedninge-overherredømmets forløb, der var påbegyndt med Nebuchadnezzar og Babylon. På det tidspunkt, hvor Herren Jesus Kristus kom til Bethleem, var Daniels profetiske periode på 70 x 7 årsuger - 490 år - nærvædet at være udløbet. Det fjerde (hedninge) kongedømme regerede hele den daværende beboede verden og kunne tydeligvis have udviklet sig til det monstrose Dyr, der skal afslutte hedninge-overherredømmet (Åb.13) - om Israels omvendelse havde fundet sted på dette tidspunkt. Tiberius, Caligula og Nero besad alle de nødvendige forudsætninger for at "blive" til Dyret, ligesom Herodes (jvf. Acta 12) besad de nødvendige karakteristika til at "blive" til Antikrist. Herren havde definitivt sagt, at "Tiden er fuldkommet" (Mark.1:15), ligesom også Peters ord i Acta 3:19-26 erklærer, at "endetids-programmet" - så at sige - var igang (jvf. bl.a. henvisningen til opfyldelsen af Joel) og kunne forløbe fuldtud, HVIS Israel havde omvendt sig. *Alting* VAR rede, inklusive også de nødvendige politiske og praktiske forudsætninger og foranstaltninger, for Gud spotter ikke. Da Israel ikke viste tegn på omvendelse, gik Kongedømmet i alle dets faser (inklusive Nebuchadnezzars linie og efterfølgere og det dermed forbundne hedninge-overherredømme) ind i den hidtil "skjulte" fase som nærmere angivet af Herren i Hans lignelser desangående.

En parallel situation finder vi i tilfældet Johannes Døberen. Var Johannes Døberen Elias? Nej! (Johs.1:21); Ja! (Matth.11:14, 17:12). Det er ligeså let at skabe splittelse vedrørende dette problem, som det er omkring spørgsmålet om, hvorvidt Romerriget var det fjerde Dyr (jvf. Daniel) eller ikke. Tilstedeværelsen af ordet "hvis" i Herrens svar i Matth. 11:14 giver os svaret på problemet omkring Kongedømmets hemmelighed og det fjerde Dyr. Var Rom det fjerde Dyr? Ja! - dengang, for Tiden var fuldkommet; Ja! - HVIS Israel *dengang* havde omvendt sig.

Der vil således i Ende-tiden, efter det mellemrum (eller "parantes", så at sige) som "vore øjne har set", men som var skjult indtil tidspunktet for den begyndende afvisning af Herren Jesus Kristus, optræde påny et andet (fjerde) Dyr, for Kongedømmet er gået ind i sin "hemmeligheds"-fase og Babylon, ved Ende-tiden, kaldes "En Hemmelighed: Babylon den store" (Åb.17:5); ligeledes ved klangen af den syvende basun, hvor Gud tiltager Sig Sin store magt og tiltræde Sit Kongedømme, hvor Herredømmet er blevet Vor Herres og Hans Salvendes, hvor Herren Jesus Kristus skal være Konge, på dette tidspunkt (ordret)

"da er

Guds Hemmeligheden fuldbyrdet" (*to musterion tou theou*).

Dette mysterie eller denne hemmelighed - er det vigtigt at bemærke - er yderligere defineret derigennem, at dens fuldbyrdelse *ikke* har været "skjult i Gud", men derimod forkyndt Guds tjenere profeterne (Åb. 10:7, 11:15-17).

Det bør endelig bemærkes af læseren, hvor udtalelsen vedrørende Elias falder: det er i Matth. 11:15, netop på dette tidspunkt, hvor afvisningen af Herren bliver tydelig - og jævnfør konteksten: lignelsen og Herren udskammer visse byer. Problemet Elias/ Johannes Døberen tager sin plads som en del af kongedømmets hemmeligheder som Matth. 11, 12 og 13 er forbunden med, hvorfor vi iøvrigt bemærker, at det kun er disciplene, der blev givet forklaringen om Elias.

I forbindelse med Himmelens kongedømmes hemmeligheder finder vi tidsperioden "Verdens grundlæggelse". Der er gode Skriftmæssige grunde til snarere at oversætte dette udtryk med "Verdens omstyrtelse", hvilket vi senere vil se på; men foreløbig er det udtrykket som datering, der interesserer os. Den fuldstændige tidsangivelse "Fra verdens grundlæggelse" forekommer syv gange i NT og er knyttet til følgende ting:

- | | |
|--------------|--|
| Matth.13:35: | Himmelens kongedømmes hemmeligheder og Herrens lignelser i Matth. 13. Udsigelsen af ting skjulte (<i>kruptō</i>) fra (<i>apo</i>) verdens grundlæggelse. |
| Matth.25:34: | Kongedømmet, forberedt for de af nationerne, som viste venlighed overfor Herrens brødre, skønt de ikke var bevidste om at de handlede overfor Ham. Disse nationer indgår i deres arv ved Herrens Komme i Herlighed, hvor Han skal sidde på Sin Herligheds trone. |

Luk.11:50:	Alle profeternes blod, der er udøst, begynder med Abels blod, hvorfor udtrykket "fra verdens grundlæggelse" går helt tilbage til mindst Adams dage.
Heb.4:3:	Vedrører Sabbaten som institution og hvile, samt Guds fuldbringende arbejde i forbindelse med denne periode.
Heb.9:26:	Ren tidsbetegnelse i forbindelse med et argument vedrørende Kristi Offer, modsat ypperstepræstens offer med fremmed blod.
Åb.13:8:	"enhver, hvis navn ikke fra verdens grundlæggelse er skrevet i Lammets, Det slagtedes, Livets Bog".
Åb.17:8:	Vedrørende dem, hvis navne ikke er skrevne i Livets Bog fra verdens grundlæggelse.

I kontrast til denne tidsperiode "FRA verdens grundlæggelse" finder vi, at den Kaldelse, der åbenbares af apostelen Paulus efter Israels tilsidesættelse i Acta 28, er forbunden med en tidsperiode, der kaldes "FØR verdens grundlæggelse" (Ef.1:4). *Hemmeligheden* som adskilt fra de andre hemmeligheder åbenbaret i Skriften har at gøre med Guds formål planlagt *før* verdens grundlæggelse og kan tydeligvis ikke være det samme som formål i tilknytning til perioden *fra* verdens grundlæggelse - om vi prøver de ting, der er forskellige. Foreløbig venter vi med at se nærmere herpå, idet vi - stadig i forbindelse med Acta 28 - endelig skal notere, at den første gang hedningerne omtales *favorabelt* (se Matth.4:15, 6:32, 10:5,18) er i Matth. 12, d.v.s. i forbindelse med den tiltagende afvisning af Herren:

"Men farisæerne gik ud og lagde råd op imod Ham, hvorledes de kunne slå Ham ihjel. Men da Jesus mærkede det, drog Han bort.....Og Han bød dem strengt, at de ikke måtte gøre Ham kendt; for at det skulle opfyldes som er talt ved profeten Esajas, som siger:

".....Han skal forkynde hedningerne ret.....Og på Hans Navn skulle hedningerne håbe". (Matth.12:14-21)

I den umiddelbare kontekst af første gang Es.6:9-10 citeres i NT finder vi derfor de følgende antydningssvise træk:

- 1) Den begyndende afvisning af Kristus som Israels Messias og Konge.
- 2) Omtalen af "hvis" vedrørende problemet Johannes Døberen: om han var Elias eller ej.
- 3) Den første gang ordet "hemmelighed" forekommer.
- 4) Den første forekomst af udtrykket "fra verdens grundlæggelse".
- 5) Den første henvisning til hedningerne som genstand for velsignelse (i Matth.10 var det:"Gå ikke hen på hedningers vej").

I den umiddelbare kontekst af den sidste gang Es.6:9-10 citeres finder vi følgende, der mere end antyder en parallel krise af samme størrelsesorden, som i Matth.13:

- 1) Israel, som afviser Herren, bliver afvist.
- 2) "Hemmeligheden" åbenbares for første gang i Pauli breve skrevet fra hans fangenskab.
- 3) Dem, der velsignes, er særligt hedninger (Ef.3:1-13).
- 4) Og de var udvalgt i Kristus "før verdens grundlæggelse".

Vi ser herigennem to forskellige dele af Guds mægtige Kongedømme: den ene del vedrører Himmels kongedømmes hemmeligheds-fase; den anden vedrører Hemmelighedens Administration, som har sin sfære "langt over alt", hvor Kristus er siddende ved Guds højre hånd. Ligesom Kristus vendte sig fra mængden og begyndte at tale til sine disciple om hemmeligheder, der havde været skjult *fra* verdens grundlæggelse, således blev det givet Paulus, Kristi tjener, der ikke længere var fri til at tale offentligt, at bekendtgøre overfor de hellige en Administration, der vedrørte *den* hemmelighed, som havde været skjult i Gud indtil da, og som vedrørte en Kaldelse, der havde sin udvælgelse *før* verdens grundlæggelse.

Både struktur og kontekst fremhæver alvoren ved citatet fra Esajas 6:9-10. Denne profeti vedrører Israels som "folk" og viste, at deres tilstand nu var således, at Guds langmodighed overfor dem ikke længere ville udvirke en mulig respons. Forhærdelsen af Israels hjerte havde nået et punkt, hvor Esajas' ord var "retteligt" talt til Israel. De havde ikke, og kunne nu heller ikke "omvende sig", således at Gud kunne helbrede dem. Som konsekvens heraf sendes Guds Frelsen nu til hedningerne:

"Derfor være det eder vitteligt, at denne Guds Frelse er sendt TIL HEDNINGERNE; DE skulle også høre" (Acta 28:28; eftertryk iflg. Rotherham).

En ny Administration er åbenbaret efter den, der var gældende i Acta-perioden, og den introduceredes med ord, der før - lige siden Abrahams tid - ville have været umulige:

"Denne Guds Frelsen er
sendt til hedningerne; og de vil høre" 1).

Ordene er begrundet i citatet fra Esajas: "derfor"; og alvoren fremhæves af det eftertrykelige: "derfor være det eder vitterligt". Samme udtryk benyttes af Paulus i hans introduktion af den vidunderlige og dengang revolutionerende lære om retfærdiggørelse ved tro uden Lovens gerninger (Acta 13:38). Ydermere finder vi sammesteds (Acta 13) en advarsel til Israel:

"Ser nu til, at ikke det, som er sagt ved profeterne,
kommer over eder" (vers 40).

I Acta 28 opfyldes denne advarsel. Paulus citerer fra Habakkuk 1:5, hvilken kontekst bør læses.

Da Paulus tidligere havde udtalt - om end ikke så eftertrykeligt - at han vendte sig fra jøderne til hedningerne, bør vi *passim* kort se på disse steder:

Efter at Paulus havde talt i synagogen i Antiokia, ønskede de dertil knyttede hedninger at høre hans budskab den efterfølgende sabbat. Dette provokerede jøderne, der stred imod Pauli og Barnabas' vidnesbyrd, hvorefter Paulus siger:

"Det var nødvendigt, at Guds ord først skulle tales til eder; men efterdi I støde det
fra eder og ikke agte eder selv værdige til det evige liv, så vende vi os til hedningerne".

Begrundelsen for at Paulus var istand hertil findes i hans citat fra Esajas 49:6:

"Thi således har Herren be-
falet os: "Jeg har sat Dig til hedningers lys, for at Du skal være til frelse lige ud til jordens
ende" (Acta 13:46-48).

Esajas kap.49 bør nødvendigvis læses: ordene i vers 6 er sagt til Jehovas Tjener, Herren Kristus, Der "sled Sig op" og Hvis "møje var spildt" på Israel. Gud siger derfor til Sin Tjener, Hvis opgave det var "at hjemføre Jacob til Ham og samle Israel til Ham" (vers 5), at

"for lidt (er det) for Dig som Min Tjener at rejse
Jacobs stammer og hjemføre Israels frelse! Jeg gør Dig til hedningers lys.....etc" (Es.49:3-6).

Autoriteten til at forkynde frelse overfor hedningerne er stadig knyttet til ISRAEL i overensstemmelse med løftet til Abraham:

"I dig skal alle jordens slægter velsignes" (1.Mos.12:1-3 m.fl. og gentagelse af dette
løfte overfor Isak og Jacob).

Pauli "venden sig til hedningerne" på dette tidspunkt - jvf. også hvem ordene primært er adresseret til - var imidlertid en lokal handling, idet

"det skete i Ikonium, at de sammen gik ind i jødernes synagoge"(14:1)

I Lystra vendte Paulus og Barnabas sig til hedningerne, der var afgudsdyrkere, og igen var det lokalt; ved sin tilbagevenden til Antiokia siger Paulus intet om tilsidesættelse af jøderne, men beretter om

"hvor
store ting Gud havde gjort med dem, og at Han havde åbnet en troens dør til hedningerne"
(Acta 14:27).

Dette er den Guddommelige kommentar til begivenhederne i Acta 13 og 14.

Acta 15 demonstrerer den relative ophøjelse af jøden i menigheden på dette tidspunkt, i forhold til hedningen. I Acta 17 gik Paulus "efter sin sædvane" i synagogen i Tesselonika. I Korinth "holdt han

1) Den danske oversættelse har "også" for det græske kai, der som oftest oversættes med "og". Da "også" på dansk kan forstås her som knyttet til "de", d.v.s. "også hedningerne vil høre", medens meningen tydeligvis er, at hedningern - *modsat Israel* - "også vil høre", så oversætter vi i overensstemmelse med talrige andre oversættelser: "og de (eftertrykkeligt) vil høre".

samtaler i synagogen på hver sabbat" (18:4). Efterfølgende at jøderne stode imod og spottede, finder vi igen, at Paulus siger:

"Eders blod komme over eders hoved; jeg er ren; herefter vil jeg gå til hedningerne"
(18:6).

Muligvis er det signifikant, at vi i næste vers læser, at det hus Paulus gik ind i

"lå ved siden af synagogen" (sun-omoreo; et usædvanligt ord, der kun forekommer her i NT. Egl.: "have grænse tilfælles med")

At Pauli "venden sig til hedningerne" igen var lokal (men stadig en advarende forudskygning af den endelige handling) ser vi i vers 19, hvor Paulus igen er at finde i synagogen i Efesus. Paulus fortsætter sin prediken overfor jøderne hele vejen igennem Acta - se også 19:8 - og i sin egen opsummering af hans vidnesbyrd indtil da, er der intet om at vende sig fra jøderne til hedningerne, men Paulus

"vidnede både for jøder og grækere" (20:21).

Efter Pauli alvorlige ord i Acta 28:28 gik jøderne bort under indbyrdes uenighed (vers 25), hvor vi har set, at "gik bort" er i passiv: "de blev gået bort", og hvor apoluo ovenikøbet i sin negative betydning betegner "at give skilsmisse", jvf. de første fire forekomster (Matth. 1:19, 5:31,32). Det er vigtigt, vi fastholder dette billede omkring Israels tilsidesættelse i Acta 28, for hele vejen igennem Israels historie er denne nations relation til Herren omtalt og betegnet med "ægteskabs-sprogbrug". Israels "skilsmisse" fra Herren erklæres her, efter at den har kastet sin skygge lige siden endda under forløbet af Herrens jordiske tjeneste og har været foregrebet i det første mirakel i Acta 13.

I to år "proklamerede" Paulus Guds kongedømme og "lærte" om Herren Jesus Kristus. Strukturen fremhæver iøvrigt det generelle fænomen, at Paulus overfor jøderne benyttede navnet "Jesus", medens han efterfølgende Acta 28:28 benytter "Herren Jesus Kristus" (idet der dog er adskillige undtagelser fra denne "hoved-regel"). Det er væsentligt, at vi særligt noterer den følgende kontrast i strukturen:

c/ overbeviste om Jesus.....d/ ud af Mose Lov og af profeterne.

(c/ lærte om Herren Jesus Kristus.....(d/ med al frimodighed.

Den manglende henvisning til Skriften i (d/ netop i kontrast til d/ er bemærkelsesværdig. Nu er det let at argumentere falsk ud fra deduktioner om, hvad Skriften udelader, hvorfor vi bør være tilbageholdende hermed. Men Pauli tjeneste efter Acta 28 viser tydeligt hans fortsatte kærlighed til og tro på Guds ord. Det er i hans sidste brev, vi finder det klareste vidnesbyrd vedrørende inspirationen af "al Skrift" (2. Tim. 3:14-17) og dog er der netop ingen henvisning til Skriften i det sidste vers i Acta, modsat den klare henvisning i vers 23.

Ser vi på Romerbrevet (det sidste brev skrevet før Acta 28), finder vi, at Guds evangelium er det "Han forud forjættede ved Sine profeter i **hellige Skrifter**" (1:2). Selve doktrinen om retfærdiggørelse ved tro er "som der er skrevet: Men den retfærdige skal leve af tro" (1:17). I det hele taget opsummerer udtrykket "hvad siger Skriften?" (Rom.4:3) Pauli konstante attitude i hele Acta-perioden. I synagogerne "samtalte han med dem ud fra Skrifterne" (Acta 17:2). Udtrykket "det er skrevet" benyttes af Paulus ca. 40 gange i brevene før Israels tilsidesættelse, men forefindes overhovedet ikke i brevene skrevet derefter fra hans fængsel (de såkaldte "fængsels-breve"). Udover udtrykket "det er skrevet" er der en række andre forskelligartede henvisninger til GT, inklusive ordet graphe: "Skrift", der forekommer 14 gange i de tidligere breve og kun 2 gange i fængselsbrevene (den ene gang i ovennævnte 2.Tim.3:14-17). Vi bør derfor kortfattet se på de eventuelle henvisninger i fængselsbrevene til GT, idet disse breve indeholder den særlige åbenbaring givet til Paulus vedrørende Hemmelighedens Administration, der indtil da havde været "skjult i Gud", hvorfor vi netop ville forvente, at denne Administrations *særlige doktriner* hverken kan eller vil blive underbygget af Paulus - som han plejede - med henvisninger til GT. Hvad finder vi? Der er ikke een henvisning eller citat fra GT, hvorigennem apostelen bekendtgør Hemmelighedens særlige sandheder. Ialt - og sammenhold dette med det væld af Skriftcitater vi finder hos Paulus i Acta-periodens breve og taler - indeholder fængselsbrevene: Efeserbrevet, Kolossenserbrevet, Filipperbrevet og 2. Timotheus, inklusive Filemon og de to pastorale breve: 1. Timotheus og Titus, kun 7 eller muligvis 8 citater fra GT som følger.

Ef.1:22. "Og lagde alting under Hans fødder" (Ps.8:7). Hvis læseren vil se "hvad" denne Psalme siger er lagt under Herrens fødder og sammenligne med "hvad", der her er sagt at være lagt under Herrens fødder, turde det være tydeligt, at Paulus ikke er GT skyldig, hvad han skriver i *Ef.1:21-23*.

Ef.4:8. Hvis læseren igen vil se på den citerede Psalme (68:19), vil han finde, at medens Kristi opfarelse der åbenbares, så er der ikke fjerneste antydning af, hvilke de "gaver" var, som Han gav til menneskene. Den information skylder vi apostelen, der fik den gennem åbenbarelse og ikke ved at læse Psalme 68.

Ef.4:31. er direkte citat fra 1.Mos.2:24; men det næste vers: "jeg sigter nemlig til Kristus og til menigheden" henviser fra emnet vedrørende det almindelige forhold mellem mand og hustru til det særegne forhold mellem Kristus og Hans Legemes kirke, som derigennem bliver *illustreret* af citatet, men ikke åbenbart derved.

Ef.6:2,3. Her er den første direkte GT henvisning som basis for en doktrin eller forskrift:

"Ær din fader og
moder.....for at det må gå dig vel, og du må leve længe i landet (eller: på jorden)".

Dette er adresseret - ikke til med-lekkerne af Kristi Legemes kirke -men til "børn", som formanet til at adlyde deres forældre, fordi "dette er ret!" og ikke begrundet i at de er medlemmer af Hans Legemes kirke.

Læseren kan derudover da vurdere den mulige henvisning til Zak.8:16 i *Ef.4:25* (der ligesåvel kan være konsekvensen af at Pauli hele sprogbrug er influeret af hans store Skriftkendskab); samt det delvise citat fra Es.60:1-2 i *Ef.5:14*.

Der er ingen henvisninger til GT i Filipperbrevet. I *Fil.2:11* alluderes der til Es.45:23, der vedrører Herrens Person og Storhed og Ophøjelse.

I Kolossenserbrevet er der ingen henvisning til GT.

I 2.Timotheusbrev er der en henvisning til 4.Mos.16:2,26 i 2:19, der vedrører en generel sandhed for alle Guds frelste til alle tider og indenfor alle Kaldelser.

Der er ingen citater fra GT i Titusbrevet og Filemon.

Det burde være evident - navnlig i kontrast til det vældige opbud af Skrifthenvisninger, der er at finde som begrundelser og understregninger af Pauli læresætninger og vidnesbyrd i hans tidligere epistler og taler i Acta-perioden - at en nu særlig faktor må gøre sig gældende i hans senere breve. Ingen af de sparsomme Skrifthenvisninger i fængselsbrevene lærer eller åbenbarer noget af de sandheder, der er det centrale i Pauli senere tjeneste overfor os hedninger. Forklaringen er:

"at ved ÅBENBARELSE blev Hemmeligheden
kundgjort mig.....den Hemmelighed.....som fra evighed har været skjult i Gud....'(Ef.3:3-9).

Således, idet vi vender tilbage til Acta 28 og leddet (d/ , tillader vi os at opfatte kontrasten mellem versene 23 og 31 som særlig markant og bevidst i lyset af ovenstående slående forskel mellem Pauli tidligere og senere breve.

Lad os endelig bemærke, at det sidste ord i Acta er "uhindret" (eftertrykkeligt). *Akōlutōs* forekommer kun her i NT, men den positive form af verbet *koluō*: "at forbyde eller at hindre" forekommer mange gange. Den HelligÅnd "forhindrede" at ordet skulle prædikes i Asien på et vist tidspunkt (Acta 16:16); Paulus var hidtil blevet "forhindret" i at komme til Rom (Rom.1:13) og han var blevet "forhindret" af jøderne i at tale til hedningerne (1.Tess.2:16), ligesom Satan "hindrede" ham i at komme til Tessalonikerne (1.Tess.2:18). Nu var der ikke længere nogen hindring. Selvom Paulus var lænket til en romersk soldat, var dette ingen hindring for den tjeneste han nu udøvede. Paulus var i sikker fysisk forvaring udenfor rækkevidde af jødernes anslag mod hans liv.

Som "Kristi Jesu fange for eder, I hedninger" (eftertrykkeligt) var det given Paulus at oplyse om Hemmelighedens Administration, hvor hedningerne, for første gang i over 2000 år, nemlig siden Abrahams kaldelse, er genstand for Guds direkte åbenbaring og velsignelse. I to år (der kunne være antydning af periode på tusinde år?) proklamerede Paulus uhindret denne nye åbenbarelse og skrev derom fra sit herberge i Rom. Inden vi går videre hermed, skal vi først gå lidt tilbage i tid og undersøge, hvad der var hedningernes placering og status i den Administration, der var gældende i Acta-perioden.